

ຕִּוֹטָא.

19/11/55

הערה על הליטני

יש להניח כי נכוון לנו ויבוח קשה עם ממשלה ארצית
הבריח על בלילת הליטני בתכנית המים האזרוחה. בשיחות
שהיו לנו עם מר אדריך ג' ונטסון הודיע שלייחו זה של הנשייא
אייזנאהור כי ממשלה ארה"ב שקליה הি�סב אה עניין בלילת הליטני,
זה מבחן מדיניות והן מבחן ~~טפלובגאץ~~^{אעט עלי}, ובאה לידי מסקנה
שלילית מוחלטת, על כל פניט בשלב זה של התפתחות העbindים.
חלקנו בתקף על עמדה זו והודענו כי איננו מקבלים אה
ההנגדות שהובעה בפסק אחורון, גם הדבשנו כי אי בלילת הליטני
עלולה להיות אחד המכשולים הרציניים להשתחפותנו בתכנית.
בנמו את עמדת ממשלה ארה"ב בעניין זה טען השגריר
ג' ונטסון כי תוספת הליטני לתוכנית עלולה להגדיש אותו סאו
ההנגדות הערבית ועל ידי כך לדון את התכנית כולה לכשלון.
הנחה המשמעה מנימוק זה היא כי מי הליטני דרישים אך ורק
 לישראל ובilletה הנחר הזה בתחום האזרוחה פידוש מתנה-חינם
של העולם العربي לפידונתו. הנחה זו מופרחת אמנם מעיקרה גם
בוחום היחסים בין ישראל ולבנון, שכן עתידה לבנון לקבל סובט
הגאה חשובה תמורה הויהור על חלק ממי הליטני, כפי שיבואר
להלן. אולם לשם ייעול פיעובנו בעניין זה מוכב לנו להפיקע ס' ^{אעט עלי}
את בעית הליטני מתחום יחסינו השכנות בין ישראל ולבנון ולהציגה
בוגעה בעיקר למילכת ירדן. ממש-ומחה עט טلطנות או"ם
וארה"ב ובהסברת לפני חוץ עליינו לטעון ~~אל~~ הרכבת כי מי הליטני
דרושים בראש וראשונה, על כל פנים בשלב זה, לירדן ולא לישראל.
הנחה ~~טפלובגאץ~~^{אעט עלי} מהכוננות לגזול חלק ממי הירדן
שברשותנו על מנת להוביל את במות המים שברשות ירדן. * כתוספה
על מי הירמון ועל המים שיישארו זורמתם בירדן גם לאחר הטיה

1 חלק מכם להשקאה בישראל. פירוש הדבר הוא כי עלינו לצמצם אוט
 2 אפשרויות ההשקאה אצלונו לטובחת של ירדן. אין כל טעם והՃקה
 3 לדריש מאחנו קרבן זה לטובחת חלק מן העולם הערבי בשעה שביבינה
 4 אחרת של אותו עולם ערבי, בקרבת מקום, שוטף לו גהה המביס
 5 שנה-שנה 700 מיליון מטר מעוקב של מים במחנה לים החיכון. יוקחו
 6 מים מהבדוזים בארץ ערביתichert לספק צרכיה של ארץ ערבית
 7 אחרת ולא חקופת ישראל על לא דבר! לשון אחרת: אין כל הצדקה
 8 לבכלית ביבלאומית לחכנית אשר מתח להרחבת אום שטחי ההשקאה בכל
 9 הארץ המוגניות, היא מקצתה את שטח ההשקאה בארץ אשר הפיתוח
 10 התקלאי חיוני בה ביותר ובאותו זמן מפקירה לבזבוז גמור זרם
 11 מים איהם שיש בו למלא את המחסור ולהזחיר עוד בדול. ישראל
 12 מוכרכה לסרב לדריש קרבן שאנו מוצדק כל עיקר, ואם בן הדבר
 13 אז תבעתה של ירדן מופנה ממילא לנו. שיחוף פעולתה של
 14 ישראל בהגשת החלק הזה של החכנית יתבטא בהסכמה להעביר את מי
 15 הליטני מלכונן לממלכת ירדן דרך אדמה.
 16 יצירבו כאן נימוקים אחרים לכליות הליטני בחכנית,
 17 שהושמו בשיחות עם מר ג'ונטון:
 18 א. מבחינת פיתוח האיזור תהיה זו בכיה לדורות אם אגב המאמץ
 19 הגדל להביא את כל הצדדים לידי שיתוף פעולה בהגשת חכנית מים
 20 רחבה תוחמץ ההזמנות לנצל את הנהר הראשון בדמות מימי שバאותה
 21 סביבה, אשר ביום הוא זורם כלו לריק.
 22 ב. היה הבירון-מה להנגב לכליות הליטני לו הייתה החכנית מושתת
 23 על שיתוף של שלוש ארצות בלבד – ישראל, ירדן וסוריה – בעוד
 24 שכליות הליטני הייתה מחייבת חוספת ארץ רבייעית. אבל החכנית
 25 מחייבת ממילא את השחפהה של לבנון, שכן היא בוללת חסמת
 26 החכני (מקור הירדן שבלבנון) ויצירת אגם במקום החטימה המירוע
 27 לשמש מקור מים לביח-כח שירוקם בחחות ישראל. אם גורעת לבנון

) מミילא להשתתף בהגשתה החכנית, מודיע לא חמה השותפותה נורמה גם
בגניצול הליסטי ?

ג. האחראים לchnich מבחן מדינית סומכית על השותפותה של
סוריה שהיה מדינה נורשה ביחסו כלפי ישראל; על אחת כמה וכמה
יש סיכוי להביא לידי שיתוף פעולה מדינית לבנון, המתונה בהרבה
ששבנתה.

ד. מבחינה מעשית, אם כדי לסוריה לוותר על מרביתם מירמור
ולקבל ממנו רק 45/^{אלף}/am"ל להשקאת 30 אלף דונם בלבד כפיזורי بعد
שיתוף פעולה בחכנית מיט ישראלי ורשותה בה מקוטה בה מרכז, קל
וחומר כדי לבנון להוכנס לשותפות זאת, וחומר וייתור על בבנט
או ~~חיבוד~~ ממי הליסטי לקבל מקור של כח חסמי לפיתוח תעשייה.
ה/ (חיבור הליסטי לאגן הירדן יבוא ע"י הזמת חלק מסוים מימי
דרך מנהרת לעיר ירושלים במורד תלו שיאפשר גיקתו בית-כח).

10 בנובמבר 1955.

סיכום.

45251(

הערה על הליטני

- יש להניח כי נכוון לנו וכי כוח קשה עם ממשלה ארצית
הבריח על כלילת הליטני בחכנית המים האזרדית. בשיחות
שהיו לנו עם מר אדריך ב'ונגסטון הודיעו שליחו זה של הנשיא
אייזנהאואר כי ממשלה ארה"ב שקרה את עניין כלילת הליטני,
הן מבחינה מדינית והן מבחינה ~~պוליטית~~^{גלויה}, ובאה לידי מסקנה
סלילית מוחלטת, על כל פניה שלב זה של החפתוח הענינים.
חלקו בתקוף על עמדה זו והודיענו כי איןנו מקבלים את
ההנגדות שהובעה בפסק אחרון, גם הרגשו כי אי כלילת הליטני
עלולה להוות אחד המכשולים הרציניים לשתפותנו בחכנית.
בגמו את עמדת ממשלה ארה"ב בעניין זה טען השגריר
ב'ונגסטון כי תוספה הליטני לתחנית עלולה להבדית את סואן
ההנגדות הערבית ועל ידי כך לדון את החכנית כולה לכשלון.
הנחה המשומעת מנימוק זה היא כי מי הליטני דרושים אך ורק
ליישרל וככלית הנהר הזה בחכנית האזרדית פירושה מתנה-חידנס
של העולם היהודי לפדיוננו. הנחה זו כופרת באמנות מעורקה גם
בתחום היחסים בין ישראל ולבנון, שכן עתיודה לבנון לקבל סובת
הנהה חשובה חמורת הויחור על חלק ממי הליטני, כפי שיבואר
להלן. אולם לשם ייעול טיעוננו בעניין זה מוכב לנו להפקי ע.ה
את עית הליטני מחומות יחסית השבונות בין ישראל ולבנון ולהציג
כנוגעת בעיקר לממלכת ירדן. במשמעותו של טוטונגו או"ס
וארה"ב ובהסברתם לפני חז' עליינו לסעון ~~על~~^{עם ע.ה} הרכבתה כי מי הליטני
דרושים בראש וראשונה, על כל פנים בשלב זה, לירדן ולא לישראל.
חכנית ~~אל-חצטן~~^{אל-} מתכוונת לבזול חלק ממי הירדן
שברשותנו על מנת להבדיל את כמות המים שברשות ירדן. נחותה
על מי הירדן ועל המים שיישארו זורמים בירדן גם לאחר הטיה

1 חלך מהם להשקאה בישראל. פירוש הדבר הוא כי עלינו לצמצם את
2 אפשרויות השקאה אצלנו לטובתה של ירדן. אין כל סעיף והצדקה
3 לדריש מאתנו קרבן זה לסייע חלק מן העולם הערבי בשעה שביבינה
4 אחרית של אותו עולם ערבי, בקרבת מקום, שוטף לו נهر המביס
5 שנה-שנה 700 מיליון מטר מעוקב של מים במחנה ليس החיבון. Yokhu
6 נא מים המחבזיות בארץ ערבית אחת לשיפור צרכיה של ארץ ערבית
7 אחרית ואלchkופח ישראל על לא דבר! לשון אחרית: אין כל הצדקה
8 כלכלית ביןלאומית לחכנית אשר חחת להרחבת אוחטני השקאה בכל
9 הארץות המועובינות, היא מקצתה אוחט השקאה בארץ אשר הפיתוח
10 החקלאי חיוני בה ביותר ובאותו זמן שפקירה לבזבוז גמור ורַב
11 פיהם איתן שיש בו למלא את המחסור ולהחותיר עודף גדרול. ישראל
12 מוכרחה לסרב לדרישת קרבן שאנו מוצדק כל עיקר, ואם כן הדבר
13 אזי תביעתה של ירדן מוגנה מילא לבנון. שיחוך פועלתה של
14 ישראל בהגשת החלק הזה של החכנית יחתטא בהסכם העביר את מי
15 הליסני מלבנון לטפלכת ירדן דרך אדמתה.
16 יצורינו כאן נימוקים אחרים לבליית הליטני בחכנית,
17 שהושמעו בשיחות עם מר ג'ונטפן:

18 א. מבחינה פיתוח האיזור תהיה זו בכיה לדורות אם אגב המאמץ
19 הבדול להביא את כל הצדרים לידי שיתורן פועלה בהגשת תוכנית מיב
20 רחה וחומץ ההזדמנויות לנצל את הנهر הראשון בדמות מימי שבאותה
21 סביבה, אשר כיוום הוא זורם כלו ליריק.
22 ב. היהתו מה להכניד לבליית הליטני לו הימה החכנית מושתתת
23 על שיתופן של שלוש אר强壮ות בלבד – ישראל, ירדן וטוריה – בעוד
24 שכליות הליטני הייתה מהייבת חיספה ארץ רבייעית. אבל ה�建
25 מחייבת מכילה את השחתפות של לבנון, שכן היא כוללת חסימת
26 החצבנוי (מקור הירדן שבלבנון) ויצירת אגם בנקות החטימה המירוע
27 לשמש מקור מים לבית-כת שיקם בתחום ישראל. את גרעיך לבנון
.../.